

Konyecskiné Haász Beáta Egy olasz hegedűművész és a Canterina Nőikar énekesei – Beszélgetés *Umberto Vassalloval*

Umberto Vassallo úrral, a cikk interjúalanyával 2014-ben ismerkedtünk meg egy véletlen folytán. Kórusunk, a zalaegerszegi Canterina Nőikar szemszögéből nézve az alábbi történet maga volt a „csodálatos véletlen”. 2014-ben készült el a kórus internetes honlapja, ahol a bemutatkozáson, kórustörténeten kívül korábbi külföldi fellépéseinket is ismertettük.

És megtörtént a nem mindennapi esemény: egyik nap egy olasz nyelvű levelet kaptam. Küldője Umberto Vassallo úr volt Rómából. Röviden bemutatkozott és elmondta: egy októbertől áprilisig tartó, kéthetenként megrendezett hangversenysorozat szervezőjeként véletlenül bukkant rá weblapunkra az interneten. Látva, hogy korábban már szerepeltünk folklórműsorral Olaszországban, úgy vélte, egy ilyen jellegű program jól beleillik a koncertsorozat koncepciójába. Azonnal meg is hívott bennünket Rómába.

Hónapokig tartó levelezés kezdődött, és az időpont meghatározása után megbeszéltük a bemutatandó műsor tartalmát, stílusát is. Kórusunk rendelkezett már egy korábban összeállított, magyar műveket tartalmazó zenei programmal, így nem volt nehéz dolgunk a megfelelő darabok kiválasztásával. Vassallo úr annyit kért tőlünk, hogy ne legyen túl „nehezen fogyasztható” előadás, mivel tapasztalatai alapján a hangversenylátogatók inkább az igényesen előadott, közkedvelt műveket kedvelik. Ennek megfelelően állítottuk össze a végleges repertoárt: Kodály Zoltán, Karai József, Orbán György, Ligeti György, Halmos László művei közül válogattunk, továbbá szerepeltek olasz madrigálok, Verdi Traviata-jából a Cigánylányok kara, opera- és operettszólók, valamint néhány könnyűzenei darab is, pl Abba: Thank you for the music.

A római fellépés 2015. novemberében valósult meg, és ezernyi élménnyel, tapasztalattal tértünk haza. Umbertoval pedig - aki maga is zenész - levelezésbe kezdtünk egy viszont-meghívásról.

Sajnos kamarazenekaruk a zsúfolt éves program miatt végül nem tudta vállalni a magyarországi vendégszereplést, ennek ellenére a baráti kapcsolatot fenntartottuk, és olykor tájékoztattuk egymást a zenei programjainkról. 2020-ban, szintén Vassallo úr meghívására, újabb római meghívásra készültünk, azonban a járvány miatt abba kellett hagyni a szervezést.

Umberto megajándékozott két általa írt könyvvel. A kötetek híres zenészekkel készült interjúit tartalmazzák - egyesekkel közösen szerepelt koncerten, mások az általa szervezett hangversenyek fellépői voltak.

Kicsoda valójában ez a szimpatikus olasz úr, Umberto Vassallo? Ismerjük meg gondolatait a zenéről, zenészekről, kis kitéréssel a magyar zenére is.

Umberto mindenekelőtt egy végtelenül lelkes zenész. 83 évesen rendszeresen hegedül zenekarban, koncertsorozatokat szervez, érte-

kezéseket, könyveket ír. Sokrétű tevékenységét, habitusát tekintve legalább 20 évvel tűnik fiatalabbnak a koránál. Életében a zene és a zene szeretete játszik főszerepet. Dolgozott hegedűtanárként, és a **Róma Classica Kamarazenekar** alapítója és hegedűse immár több mint három évtizede. A zenekarral bejárták Európát, de Latin-Amerikában, Japánban is tartottak hangversenyeket és számtalan híres szólistával, karmesterrel dolgoztak együtt. Alapítója és évtizedeken keresztül zenei szervezője több hangversenysorozatnak. Mindezen tevékenységek mellett, értekezéseiben túl három zenei témájú kötet szerzője is. Jelenleg a **Harmónia fesztiválja** zenei rendezvénysorozat szervezésén dolgozik, melyet egy Rómához közeli kis kolostorban tartanak, és terveiket zenekedvelő közönségük is figyelemmel követi.

Kíváncsi voltam annak a hangversenysorozatnak a történetére, melyen a Canterina Nőikar is fellépett 2015-ben. Umberto örömmel idézte fel a régmúltat:

„A **Gianicoloi koncerteket** – ahol kórusotok, a **Canterina Nőikar** is fellépett - 2001-ben hívtuk életre. Azt megelőzően 10 évig zenei vezetője voltam a **Szerdai koncerteknek**, melynek a Római Katolikus Egyetem adott otthon. Egy évtized elteltével azonban úgy éreztem, ideje átadni valaki másnak a szervezési feladatokat. Pár hónap múlva megszületett a **Gianicoloi koncertek** elképzelése. S miért éppen a Gianicolo nevet viseli? Kezdetben Róma egyik dombján, a Gianicolon tartottuk a hangversenyeket, abban a templomban, mely a magasból tekint le a városra. Két év múlva a rendezvénynek új helyszínt kellett keresni, viszont megtartottuk az eredeti elnevezést, hiszen a közönségünk már ezen a néven ismert bennünket. A koncerteket általában október és a következő év április-májusa között tartjuk. Szívesen lépünk fel kamarazenekarunkkal, a **Róma Classica-val**, illetve gyakran hívunk vendégszereplésre nemzetközi hírnevű szólistákat is. A műsorokban általában klasszikus zene hangzik fel, de nem idegenkedünk a könnyedebb műfajoktól sem, olykor például jazz-estet is szervezünk.

És milyen feltételek alapján választjuk ki a programokat? Komolyzenét művelő hegedűsként és a zenekarban eltöltött sok év után természetesen én is a klasszikus zenét helyezem előtérbe. Ugyanakkor nyitott vagyok más népszerű műfajok iránt is, mint például a jazz, vagy alkalmanként a pop és egyéb stílusok. A résztvevő fellépőket segítőkkel, kollégáimmal közösen választjuk ki, mindig szem előtt tartva, hogy mit vár el, mit kedvel a közönség. Továbbá arra is ügyelek, hogy neves zenészek legyenek a meghívott közreműködők. Általános szempont, hogy a fellépők ne nagyon „bonyolult”, nehezen befogadható zenét adjanak elő, előnyben részesítjük a közkedvelt melódiákat. A hallgatóság nagyra értékeli, ha ismert dallamok szép, igényes előadásban csendülnek fel. Így aztán ritka alkalom, hogy kortárs zenét válasszunk, csak esetenként csendül fel egy-egy jól ismert és közkedvelt mai zeneszerző műve. Mivel Róma nagyon bőséges hangversenykínálattal dicsekedhet, ezért viszonylag nehéz feladat és nagy kihívás létrehozni a közönséget vonzó előadásokat”.

A zalaegerszegi és magyar olvasók számára érdekes információ lehet, hogyan jött létre ez az immár 6 éve fennálló kapcsolat a Canterina Nőikarral. Véletlen „találkozásunkat” Umberto a következőképpen idézte fel:

„Nagyon érdekes és véletlenszerű történet volt. Az interneten nézelődtem, amikor rábukkantam a **Canterina Nőikar** honlapjára, és láttam, hogy pár évvel korábban már szerepeltek Olaszországban. A hír felkeltette kíváncsiságomat. Elolvastam a kórus történetét, programjait, és örömmel fedeztem fel, milyen sokszínű a darabválasztásuk. A magyar folklórprogram érdeklődésre számíthat Olaszországban, az pedig további vonzerő, hogy olasz műveket is énekelnek, eredeti nyelven. Mivel közönségünk jórészt idősebb emberekből áll, úgy véltem, mindez érdekes, színes program lehet számukra. E-mailben írtam a kapcsolattartó személynek, és Beáta válaszolt, meglepetésemre tökéletes olaszszággal. A későbbiek folyamán CD- hanganyagot is küldtek nekem, és nagy figyelemmel, érdeklődéssel hallgattam a lemezre rögzített műveket. Így kezdődött az ismeretségünk. Majd a kórus csodálatos

koncertélménnyel ajándékozott meg minket Rómában.”

A magyar olvasók, zenészek, a világ zenei eseményeire nyitott érdeklődők számára érdekes lehet, milyennek látja kultúránkat, zenénket egy másik ország kultúrkörében nevelkedett ember. Megkérdeztem tehát Umbertot, hosszú zenei pályafutása során mely magyar zenészekkel találkozott, milyen ismeretei, benyomásai vannak zenénkről. Kérdésemre hosszú felsorolásra kezdett:

„A **Szerdai koncertek** szervezőjeként talán az 1995/96-os évadban vendégszereplésre meghívtam egy több mint 20 tagú budapesti cigányzenekart. Sajnos az együttes magyar nevére már nem emlékszem. Népviseletben léptek fel, és zenéjük mély benyomást tett rám és a közönségre egyaránt. A **Róma Classica Kamarazenekarral** sok XX. századi magyar zeneszerző darabjait játsszuk: Bartók Béla, Kodály Zoltán, Dohnányi Ernő, Weiner Leó, Kurtág György, és természetesen a XIX. század nagy zeneszerzője, Liszt Ferenc műveit is. Ha kicsit visszatekintünk a múltba, említésre méltó magyar vonatkozás, hogy Haydn 1766-90-ig, aktív korszakának mintegy felében a fényűző Eszterházy-kastélyban töltötte az év legnagyobb részét zeneszerzőként és karmesterként. Ilyen módon Eszterháza az európai kultúra egyik központja lett.

A Monarchia idején létrejött műfajt, az operettet, valamint két híres zeneszerzőjét, Kálmán Imrét és Huszka Jenőt pedig Olaszországban is jól ismeri a szakma és a közönség.”

Azon túl, hogy Umberto hétköznapijai szorosan kapcsolódnak a zenéhez és zenéléshez, három interjúkötet és számos zenei témájú értekezés szerzője is. Érdeklődésemre, hogyan született meg az elképzelés a zenészekkel folytatott beszélgetések kötetekbe gyűjtéséről, a következőket mesélte el:

„Az ötlet Uto Ughi hegedűművésznek köszönhető. Éppen buszon utaztunk egy hangversenyre, amikor hirtelen felvetette: mivel köztudott, hogy könnyedén és szívesen írok, miért nem szerkesztek egy kötetet a Santa Cecilia Akadémiára érkező művészekkel folytatott beszélgetésekből? Az ötlet táptalajra

talált, elgondolkodtam rajta. Így adódott, hogy jelenleg három megjelent kötettel is büszkélkedhetem:

- **Beszélgetések a zene nagy művészeivel (1988)**
- **Híres előadóművészek (2006)**
- **A zongora mesterei (2011)**

Nem sorolom fel részletesen mindazokat a művészeket, szólistákat, karmestereket, zongora- és hegedűművészeket, zeneszerzőket, akikkel interjúkat készítettem, mivel ennek a cikknek nem célja a teljesség. Pár nevet említsek csak meg: Yehudi Menuhin, Leonard Bernstein, Riccardo Muti, Katia Ricciarelli, és szomorú aktualitása van most az Ennio Morricone-val történő beszélgetésnek, hiszen a Maestro nemrégiben hunyt el 90. életében.”

S ha már a könyvekben szereplő zenészek kerültek szóba, feltétlenül meg kell említeni Schiff András zongoraművész nevét. A zongora mesterei című, 2011-ben kiadott kötet tartalmazza a vele készített interjúkat. A világhírű zongorista 1979-ben emigrált Magyarországról, 1987 óta osztrák, valamint 2001 óta brit állampolgár is, és jelenleg Londonban, illetve Firenzében él. Elsősorban zongoraművészként vált ismertté, de kezdettől fogva aktív kamarazenesz is. Leggyakrabban Bach, Mozart, Beethoven, Chopin, Schubert és Bartók műveit játssza. A következő Pannon Tükör lapszámban a vele készített beszélgetés magyar fordítása jelenik meg, és megtudjuk, kit tekint a világ legnagyobb zeneszerzőjének; műhelytitkokat árul el a tökéletes zongorajáték technikájáról; megismerjük nézeteit a kortárs zenéről; valamint humoros történetként elmeséli zenekarának, a Cappella Andrea Barca létrejöttének és elnevezésének körülményeit.